



# Bomen behouden en herplanten dankzij de Bomenmakelaar

## Initiatiefnemer Arjan Zoontjens: 'Iedereen wordt hier toch blij van?'

**Drie jonge ondernemers sloegen de handen ineen en richtten het platform de Bomenmakelaar op. Het is een online platform dat bemiddelt tussen overheid en marktpartijen om gezonde bomen te kunnen behouden. De focus ligt hierbij op duurzaam ondernemen in een circulaire economie. 'En daarbij willen wij dat honderd procent van de aangeboden bomen ook daadwerkelijk verplantbaar is', zeggen de initiatiefnemers.**

Auteur: Sylvia de Witt

Vaak wordt alles in een bestaand gebied met de grond gelijk gemaakt voor nieuwe projectontwikkelingen. En daar horen helaas ook volwassen, gezonde bomen bij. Eeuwig zonde, natuurlijk. Ze worden gewoon gekapt, terwijl ze op een andere locatie misschien prima een nieuw leven zouden kunnen krijgen. Deze manier van denken is misschien nog wat onorthodox, maar zijn niet heel veel positieve dingen begonnen met een out of the box-idee?

### **Mensen met elkaar verbinden**

Zo'n half jaar geleden nam Arjan Zoontjens contact op met twee ondernemers die hij al kende van voorgaande projecten. Konden ze niet iets moois opzetten met elkaar? Een concept waardoor gezonde bomen geen vroegtijdige dood tegemoet hoeven te gaan door kap? Deze twee ondernemers – Roy Wouters, mede-eigenaar van Burobol in Den Bosch, een landschapsarchitect, en Jasper Putter, eigenaar van Realiz Infra – hadden hier wel oren naar.

'Je ziet in gemeenten nog vaak dat bomen moeten

wijken voor iets anders, omdat er geen contacten zijn', vertelt Zoontjens. 'Waardoor zou je kap kunnen voorkomen, vroegen wij ons af. Alleen een platform creëren waar mensen uit eigen beweging iets op zetten, is niet genoeg. Zoiets moet je dynamisch maken, interactief, zodat mensen met elkaar verbonden worden. Want pas dan ontstaan er dingen.'

### **Bewust kiezen voor hergebruik**

Dit willen verbinden van mensen mondde uit in de totstandkoming van de Bomenmakelaar, een



online platform waarop volwassen bomen worden aangeboden. Dit zijn bomen die weg moeten van hun huidige locatie, omdat ze in de weg staan. Putter: 'Er volgt een kapaanvraag en er ontstaat vaak veel weerstand van belanghebbenden die de boom willen behouden.' Aan de andere kant zijn er gemeenten en projectontwikkelaars die volwassen bomen willen planten. Die kunnen dan geschikte bomen uit het aanbod selecteren. Putter: 'Doordat het zoek- en afzetgebied heel Nederland kan beslaan, is de kans op een match veel groter.' Op deze manier blijven bomen behouden en is het voor opdrachtgevers eenvoudig en voordelig om bomen met een forsere maat aan te planten. Zoontjens: 'Als een boom ergens niet meer behouden kan blijven, wordt het tijd om mensen te gaan verbinden. Door de Bomenmakelaar hebben gemeentes die ergens bomen willen planten, de keuze uit mooie, grote bomen en kiezen ze bewust voor hergebruik. Voor de koper is op de site een voorziening getroffen, waar partijen gekozen kunnen worden die bomen kunnen taxeren, beoordelen op vitaliteit, uitgraven, transporteren en verplanten.'

### Transitie in denken

Het behouden, uitwisselen en verplanten van gezonde bomen draagt volgens Roy Wouters van Burobol ook bij aan een circulair beleid. 'En dat is toch waar we uiteindelijk met z'n allen naartoe willen. Het past prima binnen ontwikkelingen als cradle-to-cradle en Green Deal. Doordat ons platform gekoppeld wordt aan bedrijven, wordt een circulaire economie in gang gezet.' Zoontjens: 'Wij zien elke dag weer dat bomen omgezaagd worden, omdat een buurgemeente bijvoorbeeld niet weet dat er ergens in de regio een boom beschikbaar komt. Er dient een transitie in het denken plaats te vinden. Men moet anders gaan denken om regionaal niet alleen stenen en grond te hergebruiken, maar ook bomen.' De circulaire economie is één van de aanjagers van het platform. Wouters: 'Overheden worden steeds meer gestimuleerd om circulair in te kopen. Daar past dit platform natuurlijk perfect bij. Uiteindelijk verbindt het platform ook partijen. Als iemand ergens een goede boom ziet en op zoek is naar partijen om deze te beoordelen of verplanten, kan hij die via de Bomenmakelaar vinden.'

### Een boom is zo veel meer dan een stuk hout

Maar hoe bemiddel je nou in bomen? Wat is nu de waarde van een boom? De economische waarde wordt berekend aan de hand van de methode van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB). Die heeft een rekenmodel waar-

mee de vervangingswaarde kan worden berekend. Los van de economische waarde zijn er ook maatschappelijke waarden aan een boom toe te kennen. Een boom is zo veel meer dan een stuk hout met blad. Bomen geven onder meer verkoeling, reguleren hemelwater, bieden schuilplaatsen voor vogels, vangen vervuilende stoffen op, geven rust en verhogen de waarde van een huis. Wouters: 'De meetmethode die we hierbij voor ogen hebben, is i-Tree. Met dit softwarepakket worden de verdiensten van bomen in euro's uitgedrukt. Ook geeft i-Tree boombeheerders en beleidsmakers de mogelijkheid om in harde valuta over bomen te communiceren. De voordelen van bomen moeten met cijfers hard worden gemaakt; anders sneuvelen bomen altijd omwille van planning en kosten.'

### Verbinden

'De naam "Bomenmakelaar" zegt precies waar we voor staan. Het is onze ideologie', vervolgt Wouters. 'Wij drieën zien vanuit onze verschillende werkvelden wat er allemaal met gezonde, volwassen bomen gebeurt en hebben nu onze kennis en krachten gebundeld. Anders zou zo iets als de Bomenmakelaar niet tot stand kunnen komen. Deze naam moet bij mensen blijven hangen: dát is het platform, daar vindt alle bemiddeling en verbinding tussen mensen plaats.'

De initiatiefnemers zijn erachter gekomen dat ze niet alleen hun gezamenlijke kracht moeten gebruiken, maar ook die van de hele markt. Dit is iets wat je met de hele maatschappij moet doen; anders komt het niet van de grond. 'Er zullen bedrijven nodig zijn die deze bomen gaan verplanten', zegt Zoontjens. 'Iedereen plukt daar de vruchten van. Ook de bewoners van nieuwbouwwijken die, nog voordat hun huis gebouwd wordt, al een mooi plaatje krijgen voorgeschoteld met volgroeide bomen, terwijl het pas na twintig jaar zover is. Het zou pas écht mooi zijn als er al direct volwassen bomen geplant zouden worden. Uiteindelijk wordt iedereen hier blij van.'

### Factor tijd

Bij het verplanten van bomen is de factor tijd van groot belang, benadrukt Wouters. 'Dit proberen we bij mensen tussen de oren te krijgen. Als er ergens grootschalige plannen ontstaan, duurt het altijd nog jaren voordat ze uiteindelijk gerealiseerd worden. Men moet zich er dan van bewust zijn dat er op die locatie misschien bomen staan waarvan al duidelijk is dat die daar niet behouden kunnen blijven. Op dat moment kan de plannenmakers al worden verteld dat die bomen op ons platform kunnen worden geplaatst. Tijdens de realisatie

kunnen geïnteresseerden op dit platform kijken en daar bepaalde bomen kiezen.'

Het platform geldt in principe voor bomen in heel Nederland. In de praktijk zal het echter niet gauw gebeuren dat een boom van Delfzijl naar Vlissingen verhuist, dus het zal vooral gaan om regionale samenwerking door buurgemeenten. Zoontjens: 'Maar ach, als die boom eenmaal ingebonden en verpakt op de vrachtwagen ligt, maakt het misschien niet meer uit of je er nu één uur mee rijdt of twee uur.'

### Bewustzijn

Het drietal richt zich met de Bomenmakelaar vooral op overheden en projectontwikkelaars. Maar mocht er een particulier zijn die bijvoorbeeld iets met een landgoed wil, dan kan die ook gebruikmaken van dit platform.

Wouters: 'Maar vooral bij degenen die het mandaat hebben bij grootschalige projecten moet het bewustzijn komen dat niet zomaar de zaag in een boom gaat, maar dat een boom zijn leven elders kan voortzetten. Dáár zijn de grote klappers te halen. En dat een gemeente vervolgens via de Bomenmakelaar ook andere volwassen bomen kan plaatsen, die terug kunnen komen in een plan. Dan heb je als gemeente ook een heel ander verhaal naar de bevolking toe.'

### Breed draagvlak creëren

Om een breed draagvlak te creëren, willen ze er mensen bij betrekken van de branchevereniging VHG, de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en de NVTL (Nederlandse Vereniging voor Tuin- en landschapsarchitectuur). Wouters: 'Wij zoeken naar mogelijkheden om de wortels van de Bomenmakelaar zo goed mogelijk te verankeren in de branche. Het wordt een bemiddelaar tussen overheid en marktpartijen. En doordat dit platform gekoppeld wordt aan bedrijven, treedt er ook een economische rondgang in werking. Alles met het doel om gezonde bomen te behouden. Wie kan hier nu tegen zijn?'

### Kwaliteit van het verplanten blijft gewaarborgd

Hoe gaat het in zijn werk? Een potentiële afnemer kiest een boom op de site. Hij kan meteen ook uit een aantal aannemers kiezen die de boom kunnen verplanten en kan daarvoor een prijs opvragen. Zoontjens: 'Wij willen dat honderd procent van de aangeboden bomen daadwerkelijk verplantbaar is. Dat moet in een voorstadium al worden vastgesteld. Wij bieden inzicht in de ervaringen met betrokken partijen, door de afnemer te vragen een boordeling in te vullen van het hele proces, van A tot Z. Wij kijken af en toe mee of alles verloopt



volgens onze inzichten. We proberen betrokken te blijven, want de successen willen we op deze site delen. Er komt ook aandacht voor succesvol verplante bomen. Op foto's zie je waar de boom eerst stond, wie hem heeft verplant. Wie zijn werk goed heeft gedaan, krijgt dus niet alleen een goede review, maar wordt ook nog eens benoemd in de succesvolle projecten. Ook de gemeentes die in staat zijn hun organisatie zo uit te lijnen dat ze dit voor elkaar krijgen, kunnen zich op deze manier profileren. Wij willen een positieve stimulatie en dit ook uitdragen. We willen dat iedereen die er belang bij heeft, een platform krijgt om een positieve bijdrage te leveren aan het behoud van gezonde bomen.' Putter: 'Wij hebben er vertrouwen in dat dit allemaal gaat lukken. De Bomenmakelaar wordt een succes!'

### Ook gemeentes zijn enthousiast!

#### Bergen op Zoom:

'Momenteel is er een grootschalig project in Gageldonk West, waar we bekijken of we al een aantal bomen kunnen aanbieden via de Bomenmakelaar', vertelt Ron Becking, groenontwerper bij de afdeling Realisatie en Beheer van de gemeente Bergen op Zoom. 'Ieder jaar zijn er wel projecten waarbij bomen punt van discussie zijn. Het is altijd een overweging waard om te kijken of een boom verplantbaar is. En met een stichting als de Bomenmakelaar zijn er meer mogelijkheden om bomen een goede, nieuwe plaats te geven in de regio. Anderzijds zijn er ook weer projecten in onze stad waar juist grotere bomen nodig zijn om het geheel wat aan te kleden. Dan is het altijd even zoeken om geschikte exemplaren te vinden.'



Arjan Zoontjens

Door het initiatief van de Bomenmakelaar ontstond het idee om in de toekomst bomen een tijdelijke plantplaats te geven. Als er geen totale reconstructie van de weg gemaakt kan worden, is een goede plantinrichting een dure ingreep. Becking: 'Een "tijdelijke boom" kan dan in een vak van 2 x 2 meter met wortelgeleidings scherm worden geplant voor een periode van tien tot vijftien jaar. Later verplanten of vervangen we hem dan, als de totale straat wordt gereconstrueerd. Hierbij kan de Bomenmakelaar ook weer een rol spelen. Als gemeente hebben we ambitieuze plannen met bomen. Maar het zijn dan ook de dragers van de groenstructuur in je stad; daar hak je niet met de botte bijl in.'

#### Leidschendam-Voorburg:

Jorian Eichholtz van de afdeling Stadsbeheer van de gemeente Leidschendam-Voorburg vindt het inderdaad jammer dat bomen moeten sneuvelen voor een renovatieproject, terwijl ze nog kerngezond zijn. 'Wellicht dat andere gemeenten deze bomen zouden willen overnemen. Vaak wordt er bij werkzaamheden waarvoor bomen moeten wijken alleen gekeken of ze verplant kunnen worden binnen de gemeente zelf, en zo ja, waar. En als er geen mogelijkheid is, dan worden ze gewoon gekapt. Dat is hartstikke zonde! Zeker als een buurgemeente zo'n boom, die al vijftig jaar staat, wél ergens kan neerzetten, in plaats van nieuwe jonge boompjes te planten. Dat is een win-winsituatie. Een boom blijft bespaard en een andere gemeente is er enorm blij mee, omdat ze niet vijftig jaar hoeft te wachten totdat het gewenste eindbeeld is gerealiseerd. Als wij ergens een project hebben en



Roy Wouters

we denken dat bomen in aanmerking komen voor deze bomenmarktplaats, moet er iemand langskomen en beoordelen of ze te verplanten zijn. Als dat het geval is, komen ze op de website van de Bomenmakelaar.'

#### Voorschoten-Wassenaar:

Ook de gemeenten Voorschoten en Wassenaar juichen het initiatief van de Bomenmakelaar toe, zegt senior beheerder Groen Patrick Spiegeler. 'Te gemakkelijk wordt een boom gekapt en vervolgens een sprietje teruggeplant. Hopelijk komt door dit initiatief het besef bij andere gemeenten en groenvoorzieners dat door het verplanten van een boom de "groene waarden" (esthetisch, ecologisch, klimatologisch en economisch) voor de samenleving behouden blijven. Ook moet men zich bewust worden van het feit dat verplanten per definitie niet duurder is. Men moet kijken naar de totale "groene waarde" die een boom vertegenwoordigt. Deze waarde wordt niet gecompenseerd door de aanplant van één of meerdere bomen die net van de kwekerij komen. Met de Bomenmakelaar ontstaat de mogelijkheid de groene sector te overtuigen van het nut van het verplanten van bomen. De gemeenten Voorschoten en Wassenaar dragen hier graag hun steentje aan bij.'



Be social

Scan of ga naar:

[www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6721](http://www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6721)